

як страхування врожаю, аграрні розписки та програми підтримки малих фермерських господарств.

Розвиток аграрного сектору регіону значною мірою залежить від ефективного фінансового управління. ТОВ «Варяг» є прикладом підприємства, яке активно розвивається завдяки грамотному використанню фінансових ресурсів, однак для подальшого зростання необхідні додаткові фінансові механізми підтримки. Важливими факторами є розширення інвестиційної привабливості регіону, вдосконалення кредитної політики та підтримка з боку держави. Підвищення фінансової стійкості аграрних підприємств сприятиме загальному економічному розвитку регіону, підвищенню рівня життя населення та розширенню виробничих потужностей. Підвищення фінансової стійкості аграрних підприємств сприятиме не лише їхньому розвитку, а й загальному зростанню регіональної економіки, створенню нових робочих місць та покращенню добробуту населення.

Список використаних джерел:

1. Кабінет Міністрів України. Про державну підтримку розвитку сільського господарства України. Офіційний сайт КМУ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
2. Національний банк України. Фінансова політика та кредитування аграрного сектору. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>
3. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Стратегія розвитку аграрного сектору до 2030 року. URL: <https://minagro.gov.ua/>

***Анотація:** the article examines the financial aspects of the development of the agricultural sector of the region using the example of the activities of LLC "Varyag" in the Voznesensky district of the Mykolaiv region. The financial mechanisms that affect the efficiency of agricultural production are studied, and the main financial challenges facing enterprises in the region are identified. Particular attention is paid to the impact of financial resources on the growth of agricultural production.*

***Ключові слова:** financial resources, agricultural sector, regional development, financial management, LLC "Varyag".*

Науковий керівник:

Лівандовська О.А.,

*асистент кафедри публічного управління та
адміністрування і міжнародної економіки,*

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 338.242.2: 316.346.2

Міжнародна підтримка та участь донорських організацій у відновленні громад Миколаївської області під час воєнного стану.

Іван Полудін,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна.

Анотація: у тексті розглядаються особливості міжнародного підходу відновлення держави та підвищення спроможності громадського сектору в умовах кризи на основі підходу SCLR (*Survivor and local community-led crisis response*). Особлива увага приділена наданню грантової підтримки ініціативам та неурядовим організаціям, а також інструментам, які використовуються міжнародними донорськими організаціями у співпраці з українськими благодійними фондами та організаціями.

Ключові слова: грант, імплементація, донор, партнери, моніторинг, відновлення, *Survivor and local community-led crisis response*, NEXUS, *Participatory action learning in crisis*, *Group cash transfers*.

Відновлення громад Миколаївської області, що постраждали внаслідок воєнних дій, є надзвичайно важливим завданням. Регіон стикається з низкою проблем, таких як нестача якісного водопостачання, нестабільне електрозабезпечення та значний відтік молоді. У цьому контексті ключову роль у відновленні та підвищенні спроможності малих громад відіграють міжнародні донорські організації, співпраця з якими є важливою на рівні з владою.

На міжнародному рівні способи реагування в контексті підтримки та відновлення розділяють на декілька підходів реалізації. Одним із таких підходів є SCLR (*Survivor and local community-led crisis response*), що перекладається як «Відповідь на кризові ситуації під керівництвом місцевих громад і тих, хто пережив кризу». Головною особливістю цього підходу є надання коштів шляхом грантового конкурсу безпосередньо громадам – GCT (*group cash transfers*)[4]. Далі розглянуто кожен етап реалізації – від підготовки до звітування.

Перед тим, як перейти до опису етапів реалізації, необхідно зазначити основні терміни, що використовуються міжнародними партнерами, оскільки правильне розуміння цих понять визначає ефективність взаємодії між донорами, партнерами та виконавцями проєктів. Зокрема, важливими є визначення таких термінів:

«Донор» - інвестор у сфері гуманітарної допомоги;

«Бекдонор» - структура, що фінансує донорів, залучаючи кошти через благодійні фонди та фінансові механізми;

«Партнер» - організація, яка бере участь у реалізації проєкту або впливає на нього;

«Проєкт/ініціатива» - реалізація ідеї в межах визначеного періоду, що включає подачу грантової заявки, отримання коштів, здійснення заходів та фінансову звітність;

«Імплементація» - впровадження проєкту;

«Моніторинг» - проміжний контроль якості проєкту через візити до ініціативи;

«Апплікаційна форма» - заявка на грант;

«Грант» - безповоротне фінансування, що надається організаціям для реалізації проєктів;

«Фасилітація» - збір потреб громади, суб'єктів чи представників [2;4].

Зазвичай, цикл проєкту триває один календарний рік, що дозволяє реалізовувати ключові етапи переважно у теплий період року. Кожен етап проєкту має свою роль у забезпеченні успіху ініціативи:

1. **Підготовчий етап** – створення партнерського опорного центру для координації.

2. **Збір потреб громади** – соціологічне дослідження та оцінка потреб.

3. **Оголошення конкурсу та подача заявок** – потенційні грантери подають заявки, після чого відбувається їх пітчінг і відбір.

4. **Відбір та фінансування** – після затвердження заявок відбувається підписання контрактів та перерахування коштів.

5. **Реалізація проєктів** – моніторинг, контроль та супровід ініціатив.

6. **Фінальний аналіз та звітність** – оцінка результатів та підготовка рекомендацій [2].

Етапи реалізації проєкту SCLR тісно пов'язані з методикою Participatory action learning in crisis (PALC), яка допомагає громадам самостійно вирішувати проблеми, підвищуючи ефективність гуманітарної допомоги. Методика PALC підтримує створення інформаційних систем, які громади використовують для самодопомоги, а також для взаємодії з іншими громадами та зовнішніми організаціями. Цей метод підвищує ефективність дій, а також надає організаціям інформацію для кращого планування допомоги [3;4].

На сьогодні в Україні реалізуються два основні підходи до відновлення громад: SCLR і NEXUS. Основна різниця полягає в тому, що SCLR орієнтований на підтримку місцевих ініціатив через надання грантів, тоді як NEXUS працює на рівні регіональної влади, орієнтуючись на централізоване постачання допомоги та масштабні проєкти [2].

За підсумками одного з проєктів SCLR, а саме «Миколаївщина: підтримка суспільно важливих ініціатив» протягом 2024 року в 22 громадах Миколаївської області та безпосередньо місті було реалізовано низку ініціатив, зокрема відновлення критично важливої інфраструктури, забезпечення водопостачання, реабілітаційні програми, та різноманітні освітні проєкти шляхом надання грантів [2]. Серед основних результатів:

- успішно реалізовані ініціативи;
- частково або повністю задоволені потреби громади;
- підготовка досвідченої проєктної команди;
- формування мережі комунікації та обміну досвідом серед організацій;
- створення нових неурядових організацій.

Міжнародна підтримка відновлення громад Миколаївщини та співпраця з міжнародними партнерами сприяють сталому розвитку територіальних громад України. Підхід SCLR, орієнтуючись на місцеві ініціативи, виявився ефективним інструментом для відновлення громад у кризових умовах.

Список використаних джерел:

1. Навчання та менторська підтримка БО «Українська освітня платформа»
URL: <https://www.ukredu.org/>

2. Власний досвід роботи у проєкті «Миколаївщина: підтримка суспільно важливих ініціатив у Миколаївській області» (Особисто мною розроблені презентації для обміну досвідом) URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1TnGHxI9NFn0K6QFHOJo4CTO8yhYKhvUL?usp=sharing>

3. Інструментарій PALC (посібник координатора) URL: https://docs.google.com/document/d/1KNky3bqgXx1mRW1_IznUAWW4SGaBB1uF/edit?tab=t.0

4. The evolving understanding of Local to Global Protection and the CALP Network (Загальний посібник для проєкт менеджерів) URL: <https://drive.google.com/file/d/10C6PzafDfAMhDDYMhnpGqxjPX8xClw7D/view?usp=sharing>

***Анотація:** The text discusses the features of the international approach to state recovery and strengthening the capacity of the public sector in crisis conditions based on the SCLR (Survivor and Local Community-Led Crisis Response) approach. Special attention is given to providing grant support to initiatives and non-governmental organizations, as well as the tools used by international donor organizations in cooperation with Ukrainian charitable foundations and organizations..*

***Ключові слова:** grant, implementation, donor, partners, monitoring, recovering, Survivor and local community-led crisis response, NEXUS, Participatory action learning in crisis, Group cash transfers.*

Науковий керівник
Лівандовська О.А.,

*асистент кафедри публічного управління
та адміністрування і міжнародної економіки,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 35.073.53:364.35(477.73)

**Економічні механізми управління якістю публічних послуг як чинник
регіонального**